

Familiegecentreerd werken door de bril van professionals en ouders

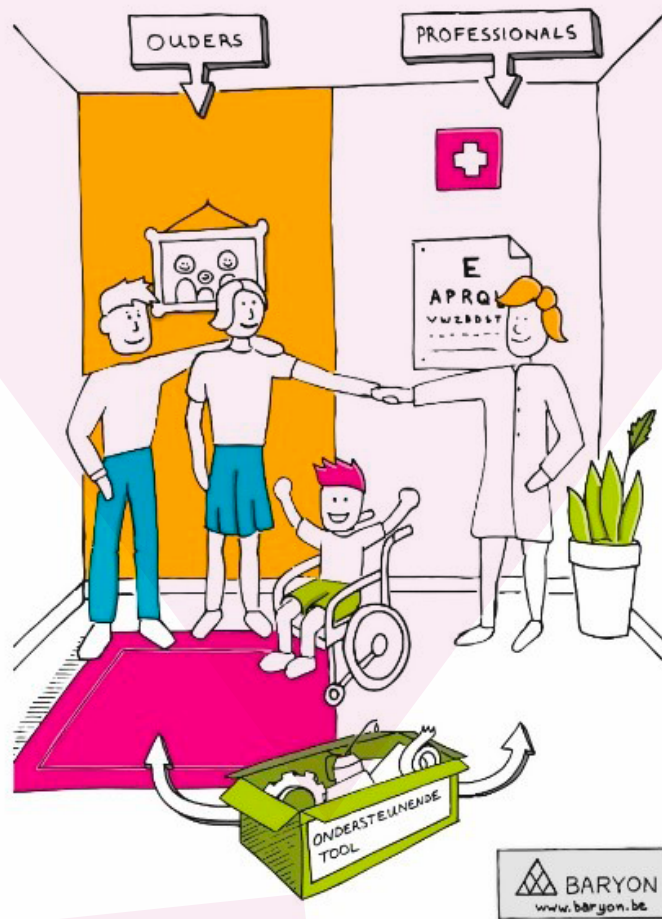
In de revalidatie van kinderen met een beperking wordt steeds meer familiegecentreerd gewerkt. Dit betekent dat professionals rekening houden met de zorgen en wensen van de familie rondom het kind. Ze werken samen met de ouders en andere familieleden en ondersteunen families in het zelf nemen van beslissingen^{1,2}. Toch is familiegecentreerd werken tot op heden onvoldoende begrepen en bewezen. Zo hebben professionals en ouders van kinderen met een meervoudige beperking soms een verschillende kijk op wat familiegecentreerd werken is^{1,2}. Onderzoekers van de bacheloropleidingen ergotherapie en pedagogie van het jonge kind sloegen daarom de handen in elkaar en zetten samen een project op om een familiegecentreerde aanpak van de zorg en revalidatie van kinderen met een beperking te faciliteren en te stimuleren.

In een eerste onderzoeksfase werden 12 ergotherapeuten bevraagd aan de hand van individuele, semi-gestructureerde interviews. In een tweede fase werden 10 interviews afgenomen met ouders van kinderen met een meervoudige beperking. Het team van onderzoekers werd in deze fase uitgebreid met drie bachelor studenten ergotherapie (professionals in opleiding), en twee ervaringsdeskundige ouders. Zij namen een belangrijke rol op tijdens zowel de dataverzameling en -analyse als de valorisatiefase.

De belangrijkste inzichten uit ons onderzoek en concrete tips om familiegecentreerd te werken werden verwerkt in een factsheet. Daarnaast werd ook een screeningstool ontwikkeld voor zowel professionals als ouders om hen te informeren, te sensibiliseren en te adviseren rond het thema.

De krachtlijnen van het samenspel met ouders en professionals en hun meerwaarde

Krachtlijn	Meerwaarde
Continue verbinding tussen wetenschappelijke inzichten rond familiegecentreerd werken enerzijds, en de dagelijkse ervaringen en noden van gezinnen anderzijds.	Een praktijkgerichte onderzoeksvraag met aansluiting op het perspectief van alle betrokken actoren.
Screening van de onderzoeksinstrumenten door de doelgroep (o.a. poster met oproep tot deelname aan het onderzoek, informatiebrief, interviewleidraad)	Toegankelijke & aantrekkelijke onderzoeksinstrumenten qua taal en vormgeving, afgestemd op de doelgroep.
De actieve rol van de ouders in het onderzoeksteam bij de respondentenwerving; toeleiding naar ouders van een kind met een beperking uit hun eigen sociaal netwerk, en faciliteren van contacten met organisaties gericht op kinderen met een beperking.	De aanwezigheid van ouders verlaagde de sociaal-emotionele drempels bij andere ouders om deel te nemen aan het onderzoek, en voor organisaties om onze oproep tot deelname naar ouders te verspreiden.

Een ouder aan het woord rond het belang en de kracht van familiegecentreerd werken:

"Gerda was onze thuisbegeleidster bij de start van Willems inclusieve schoolloopbaan. Steeds vanuit: we doen het samen. Willem zijn team werd groter. Er kwamen juffen bij. En Gerda leerde me om al deze teamleden bij elkaar te brengen, om de neuzen in dezelfde richting te zetten, om samen op weg te gaan met Willem. Ze heeft me geleerd om verbindend te gaan samenwerken, om expertise te delen. Als er iets niet liep op school vroeg ze op een overleg altijd: hoe doen jullie dat thuis? Wat doet Willem thuis graag? Die verbinding was sterk en werkte. We deelden wat lukte, maar ook wat niet lukte. Het vertrouwen was groot."

Referenties

1. King, S., Teplicky, R., King, G., & Rosenbaum, P. (2004). Family-centered service for children with cerebral palsy and their families: a review of the literature. *Semin Pediatr Neurol*, 11(1), 78-86.
2. Rosenbaum, P. (2011) Family-centred research: what does it mean and can we do it? *Dev Med Child Neurol*, 53(2), 99-100.

ONDERZOEKERS: Ank Eijkelkamp (Ergotherapie) en Sofie Vanassche (Pedagogie van het jonge kind)

PARTNERS: Mieke & Véronique (ouders), Laurine, Sarah en Tine (studenten ergotherapie)

»»» De factsheet met inzichten en tips is te downloaden via https://www.arteveldhogeschool.be/sites/default/files/projectfiche/familiegecentreerd-werken_fact_sheet.pdf